

عکس:ماجیدرضا شکری/عبد العزیز

مجلس شورای اسلامی شامل ۱۴ کمیسیون تخصصی در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی است که هر یک از این کمیسیون‌ها وظیفه بررسی طرح‌ها و لوایح، نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی و رسیدگی به درخواست‌های تحقیق و تفحص را بر عهده دارند.

در اجلاس‌ه اول مجلس دوازدهم، کمیسیون‌های تخصصی با بر گزاری نشست‌های متعدد تقنینی و نظارتی، به بررسی چالش‌های مختلف کشور پرداخته‌اند. حاصل این جلسات، طرح صدها سؤال از وزرای دولت در راستای رفع مشکلات و دغدغه‌های مردم بوده‌است. این گزارش، نگاهی جامع به دستوراور های یک سال نخست فعالیت کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی دارد.

■ **از معادن تا هوش مصنوعی: دستاوردها و برنامه‌های کلان کمیسیون صنایع مجلس**

کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در دوره دوازدهم با تمرکز بر حل چالش‌های حوزه صنعت، معدن، و فناوری اطلاعات اقدامات گسترده‌ای را در قالب نشست‌های تخصصی، سفرهای نظارتی و تصویب طرح‌های کلان انجام داده‌است. این کمیسیون با رویکرد نظارتی - حمایتی، گام‌های مؤثری در جهت رفع موانع تولید و بهرهوری برداشته است. تمرکز بر هوش مصنوعی، ایمنی معادن، و شفاف‌سازی بازارهای صنعتی از جمله دستاوردهای شاخص این دوره محسوب می‌شود. این گزارش مروری بر دستاوردهای یکساله و برنامه‌های آتی این کمیسیون دارد. مهم‌ترین طرح‌ها و لوایح مورد بررسی قرار گرفته در کمیسیون صنایع عبارت است از: لایحه اصلاح بیمه یک ماده دو قانون حمایت از هنرمندان، استناد کاران و فعالان صنایع دستی لایحه ارجاع اختلاف بین سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران (شرکت مدیریت طرح‌های صنعتی ایران) و شرکت ساتارم به داوری لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تنیره در مورد ارائه منابع مخایرات برای کاهش بلا و عملیات امدادی لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه همکاری‌های تأیید صلاحیت آسیا اقیانوسیه (اپک) طرح توسعه بهرهوری و ایمنی معادن زغال سنگ و طرح توسعه هوش مصنوعی.

همچنین طی یک سال اخیر در این کمیسیون تعداد هفت فقره تحقیق و تفحص در حال بررسی است که از جمله آنها می‌توان به تحقیق و تفحص از عملکرد شرکت‌های پتروشیمی در پنج سال اخیر و تحقیق و تفحص از عملکرد صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران اشاره کرد. از سوی دیگر طی یک سال اخیر تعداد ۴۵ سؤال از وزیر صنعت، از جمله علت عدم اجرای قانون ساماندهی صنعت خودرو و علت عدم توجه به شهرک‌های صنعتی و طرح شش سؤال از وزیر ارتباطات، نظیر علت گران‌فروشی و کم‌فروشی اینترنت و کیفیت پایین آنتن دهی تلفن همراه نیز مطرح شد.

اولویت‌ها و برنامه‌های مهم این کمیسیون برای اجلاس‌ه دوم عبارت است از: رفع ناترازی انرژی در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی. حل مشکلات معادن برای جذب سرمایه‌گذاری و توسعه ایمنی. حل مشکلات واردات خودرو و حمایت از قطعه‌سازان. تسهیلات مالی برای بخش‌های تولیدی و معدنی.

■ **پیشبرد سیاست‌های اقتصادی؛ اقدامات کلیدی کمیسیون اقتصادی مجلس**

کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در سال گذشته برای کاهش مشکلات معیشتی و اقتصادی، اقدام به بررسی و تصویب طرح‌ها و لوایح کلیدی کرده‌است. یکی از مهم‌ترین مصوبات این کمیسیون، طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی بوده که با هدف مقابله با فعالیت‌های سوداگرانه در بازارهای ملک، اسکن، ارز، ارز دیجیتال و خودرو تصویب شده‌است.

مهم‌ترین طرح‌ها و لوایح بررسی‌شده در این کمیسیون طی یک سال اخیر عبارت بود از: لایحه توسعه محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی، طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور، لوایح افزایش سرمایه ایران در بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول. لایحه عضویت ایران در اتحادیه اوراسیا، موافقت‌نامه‌های تجارت خارجی و گمرکی. همچنین باید از بررسی عملکرد بانک مرکزی در حوزه ارزی.

این کمیسیون همچنین در راستای عملکرد نظارتی خود تعداد سه فقره سؤال از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ۲۱ سؤال از وزیر امور اقتصادی و دارایی مطرح کرد که در نهایت منجر به طرح استیضاح وزیر اقتصاد وقت شد. ■ **شفاف‌سازی مالی و پاسخ‌خواهی از دولت؛ نقش کمیسیون برنامه و بودجه در مجلس دوازدهم**

کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس دوازدهم در نخستین سال فعالیت خود، با تمرکز بر اصلاح ساختار مالی کشور، نظارت بر اجرای بودجه ۱۴۰۴ و پیگیری برنامه هفتم توسعه، اقدامات گسترده‌ای را در حوزه تقنین و نظارت انجام داده‌است. این کمیسیون با برگزاری ۱۰۵ جلسه رسمی، ۴۵ نشست کمیته‌های تخصصی، شش نشست با وزرای دولت، شش بازدید میدانی از دستگاه‌های اجرایی و سه سفر نظارتی استانی نقش فعالی در بررسی قوانین، بودجه‌ای و اصلاح روندهای اقتصادی ایفا کرده‌است.

یکی از مهم‌ترین محورهای فعالیت کمیسیون، بررسی

لوایح و طرح‌های مرتبط با بودجه و برنامه‌ریزی کلان کشور بوده‌است. در این راستا، بررسی دو مر حله‌ای لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور به عنوان مهم‌ترین سند مالی سالانه در دستور کار قرار گرفت. همچنین لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳) و لایحه اصلاح جزو (۱) بند (ذ) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور نیز با دقت در این کمیسیون مورد رسیدگی قرار گرفت. از دیگر لوایح بررسی‌شده می‌توان به لایحه اصلاح قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته اشاره کرد.

در راستای ایفای نقش نظارتی، این کمیسیون اقدام به تحقیق و تفحص از عملکرد صندوق توسعه ملی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت نیرو کرده‌است. این بررسی‌ها با هدف شفاف‌سازی، ارزیابی عملکرد، و اصلاح روندها در دستگاه‌های اجرایی انجام شده‌است.

در سال نخست فعالیت، کمیسیون برنامه و بودجه ۹ سؤال نظارتی از وزرای اقتصادی و اجرایی مطرح کرده‌است. برخی از مهم‌ترین سؤالات عبارت‌اند از: سؤال از وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی درباره شرکت‌های خصوصی در دستور بررسی و پیگیری چند طرح محوری در دستور کار کمیسیون قرار گرفته که از جمله آن می‌توان طرح استفساریه قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی به شرکت‌های تعاونی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه حمل‌ونقل و طرح استفساریه در خصوص شمول معافیت مالیاتی مربوط به کارمزد صدور بارنامه شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل، طرح تفکیک وزارت راه و شهرسازی اشاره کرد. در مجموع، عملکرد کمیسیون عمران مجلس در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم، گویای رویکردی فعال، چندلایه و هدفمند در مواجهه با چالش‌های زیرساختی کشور است.

در مجموع باید گفت که کمیسیون مذکور در نخستین سال فعالیت خود با تمرکز بر دورکن قانون‌گذاری و نظارت، سعی کرده با بهره‌گیری از ظرفیت کارشناسی اعضای خود، نقشی مؤثر در جهت اصلاحات ساختار، شفاف‌سازی مالی، پاسخ‌گو کردن دولت و تحقق عدالت اقتصادی ایفا کند. اولویت‌های ترسیم‌شده برای اجلاس‌ه دوم نیز نشان از استمرار همین رویکرد در مسیر ارتقای کارآمدی نظام بودجه‌ریزی کشور دارد.

■ **تحقیق سرمایه‌گذاری برای تولید؛ عملکرد کمیسیون ویژه حمایت از تولید در مسیر اصلاحات اقتصادی**

کمیسیون ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی، با بر گزاری دهها نشست تخصصی، جلسات مشترک با وزرا و فعالان اقتصادی، بررسی طرح‌ها و لوایح مهم و انجام بازدیدهای میدانی تلاش کرده‌است نقش مؤثری در تحقق اهداف اقتصادی کشور و شعار سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» ایفا کند. این کمیسیون در یک سال اخیر آغاز به کار خود ۵۵ جلسه رسمی، ۵۹ جلسه کمیته‌های تخصصی برای بررسی موضوعات مرتبط با تولید، شش جلسه مشترک با وزرای دولت، ۱۱ بازدید نظارتی از دستگاه‌های اجرایی و پنج سفر نظارتی استانی برای ارزیابی میدانی بر گزار کرده‌است.

از جمله مهم‌ترین طرح‌ها و لوایح مهم این کمیسیون می‌توان به طرح الحاق موادی به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها، طرح تأسیس نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق، طرح اصلاح قانون انشق بازار گاسنی، صنایع، معدن و کشاورزی، طرح اصلاح موادی ا قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، بررسی مواد ۵ و ۶ طرح توسعه صنعت هسته‌ای کشور و گزارش مشترک با کمیسیون اقتصادی درباره اجرای قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها اشاره کرد.

همچنین بررسی مشکلات شرکت‌های تعاونی توسعه و عمران شهرستانی، بررسی چالش‌های صنعت خودرو، رفانون، جهش تولید دانش‌بنیان، مشکلات ارزی و ناترازی انرژی، آسیب‌شناسی مناطق ویژه اقتصادی انرژی محور (عسلویه، لامرد، پارسیان) و ارزیابی وضعیت کارخانجات فولاد آلتای

و صنعت پوشاک کشور می‌توان از جمله مهم‌ترین اقدامات نظارتی کمیسیون ویژه حمایت از تولید نام برد. ■ **کمیسیون عمران؛ پیشگام در توسعه زیرساخت‌های کشور**

کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم با بر گزاری نزدیک به ۱۵۰ نشست رسمی، پیگیری دهها طرح و لایحه مهم، بررسی درخواست‌های تحقیق و تفحص در حوزه‌های کلیدی و انجام سفرهای نظارتی به نقاط مختلف کشور، تلاش کرد با رویکردی میدانی

و تقنینی، نقش مؤثری در ارتقاء سیاست‌های عمرانی، بهبود نظام حمل‌ونقل، اصلاح فرآیندهای ساخت‌وساز و توسعه زیرساخت‌های کشور ایفا کند.

کمیسیون عمران طی اجلاس‌ه اول ۱۴۷ جلسه رسمی و ۶۵ جلسه در قالب کمیته‌های تخصصی با هدف بررسی دقیق‌تر موضوعات تخصصی بر گزار کرده‌است. ثمره این جلسات، ۱۲ مصوبه مهم تقنینی و پیگیری مستمر طرح‌ها و لوایح کلیدی در حوزه عمرانی کشور بوده است. کمیسیون همچنین در راستای ارتباط مؤثر با دولت و هماهنگی با نهادهای مسئول، ۳۲ نشست مشترک با ووزرا برای بررسی مسائل مربوط به حمل‌ونقل، ساختمان، آب و فاضلاب، و توسعه شهری، دیپلماسی اقتصادی و فرهنگی و بهبود وضعیت شهرداری‌ها بر گزار کرده‌است.

در بعد نظارتی، اعضای کمیسیون با انجام هفت بازدید میدانی از دستگاه‌های اجرایی و ۹ سفر نظارتی کوشیده‌اند تا از نزدیک در جریان وضعیت پروژه‌های عمرانی، چالش‌های اجرایی و نیازهای واقعی مناطق مختلف کشور قرار گیرند. این حضور میدانی نقش مهمی در اولویت‌بندی تقنینی و ارائه پیشنهاد‌های عملیاتی به همراه داشته‌است. در حوزه تقنینی، بررسی و پیگیری چند طرح محوری در دستور کار کمیسیون قرار گرفته که از جمله آن می‌توان طرح استفساریه قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی به شرکت‌های تعاونی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه حمل‌ونقل و طرح استفساریه در خصوص شمول معافیت مالیاتی مربوط به کارمزد صدور بارنامه شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل، طرح تفکیک وزارت راه و شهرسازی اشاره کرد. در مجموع، عملکرد کمیسیون عمران مجلس در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم، گویای رویکردی فعال، چندلایه و هدفمند در مواجهه با چالش‌های زیرساختی کشور است.

کمیسیون آموزش و تحقیقات با تمرکز بر اصلاح قوانین آموزشی و نظارت بر اجرای سیاست‌ها، در مسیر ارتقای نظام تعلیم و تربیت کشور گام برمی‌دارد.

■ **کمیسیون فرهنگی مجلس؛ نظارت، قانونگذاری و توسعه دیپلماسی فرهنگی**

کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه نخست دوره دوازدهم با بر گزاری ۵۲ جلسه رسمی، ۹ جلسه مشترک با وزرا، چهار بازدید نظارتی، سه سفر استانی و اعزام یک هیئت دیپلماتیک به پاکستان، اقدامات تقنینی و نظارتی مهمی را در حوزه فرهنگ، رسانه و ورزش دنبال کرده‌است.

«طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» و «لایحه نظام جامع باشگاه‌داری» و «لایحه موافقتنامه بین جمهوری اسلامی ایران و پر تغال در حوزه‌های فرهنگی» از جمله مصوبات مهم کمیسیون فرهنگی در یک سال ابتدایی مجلس دوازدهم است. اصلاح قانون نحوه اداره سازمان صداوسیما، «طرح اصلاح انقلابی ساختار فرهنگی»، «بررسی عملکرد نمایندگان منتخب در دستگاه‌های اجرایی»، «طرح کارآمدسازی و اثربخشی مساجد»، «لایحه حمایت از مرمت واحیای بافت‌های تاریخی و فرهنگی»، «دیپلماسی فرهنگی و راهبردهای آن» و «فضای مجازی و هوش مصنوعی» نیز از جمله لوایح مهم در دستور کار جاری و آتی کمیسیون فرهنگی مجلس دوازدهم است.

ارشاد اسلامی و وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را نیز در دستور کار خود دارد و بخشی از مطالبات نمایندگان مردم از این دو وزارتخانه مهم فرهنگی را از این طریق پیگیری کرد. در بخش تحقیق و تفحص هم بررسی تقاضای تحقیق و تفحص از عملکرد اداره کل ورزش و

این کمیسیون با اتکا به تعامل نزدیک با بخش‌های اجرایی، پیگیری مستمر در حوزه قانونگذاری و نظارت دقیق و میدانی تلاش کرده‌است زمینه اصلاح ساختاری و عملیاتی در حوزه‌های عمرانی را فراهم سازد.

■ **کمیسیون آموزش و تحقیقات؛ گامی مؤثر در اصلاح نظام تعلیم و تربیت**

کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه نخست دوره دوازدهم با بر گزاری نشست‌های مشترک و نظارتی با وزرای خارجه، اطلاعات، دفاع و کشور، همچنین مسئولان ارشد نظامی و امنیتی کشور، به بررسی موضوعات راهبردی و امنیتی پرداخته‌است. این کمیسیون در حوزه امنیت داخلی و خارجی، مسائل مهمی مانند جزایر سه گانه، انسداد مرزها، حادثه تروریستی شهرستان راسک، حادثه بندر شهید رجایی، ترور قضات دیوان عالی کشور، حقوق بشر و ناترازی انرژی را پیگیری کرده‌است.

رصد مذاکرات غیرمستقیم ایران و امریکا در جلسات مستمر با وزیر خارجه و معاونان وی، بر گزاری نشست‌های نظارتی و مشترک با سفرای کشورهای اسلامی به‌ویژه در ارتباط با تحولات غزه، تصویب ۲۲ مصوبه در حوزه امنیت ملی و سیاست خارجی از جمله مهم‌ترین اقدامات این کمیسیون طی یک سال اخیر است.

همچنین از طرح ممنوعیت انتخاب یا انتصاب مقامات مدیران دارای تابعیت مضاعف، لایحه ساماندهی پهنادهای غیرنظامی، لایحه اصلاح قانون به کارگیری سلاح توسط مأهورین نیروهای مسلح، لایحه حمایت از ایرانیان خارج از کشور، لایحه معاهده مشارکت جامع راهبردی ایران و روسیه می‌توان به عنوان مهم‌ترین صوبات این کمیسیون نام برد.

■ **تحولات و اقدامات کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در سال گذشته**

کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها، به‌عنوان یکی از کمیسیون‌های تخصصی مجلس در حوزه سیاسی، طی یک سال گذشته بر موضوعات سیاست داخلی تمرکز داشته و اقدامات مهمی را در دستور کار قرار داده است. از جمله این اقدامات می‌توان به اصلاح برخی مواد قانون انتخابات شورای اسلامی کشور، بررسی لایحه تشکیل سازمان ملی مهاجرت، تنظیم طرح نحوه بر گزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها، ساماندهی حوزه‌های انتخابیه و تعیین تعداد نمایندگان مجلس، و تدوین طرح جامع مدیریت شهری و روستایی اشاره کرد. اعضای این کمیسیون در مدت اخیر بازدیدهای میدانی محدودی اما مهم از مراکز مختلف کشور انجام دادند و جلسات نظارتی متعددی را با مسئولان ارشد دستگاه‌ها، بخش‌های مختلف و وزار تخانه‌ها بر گزار کردند.

از جمله تحقیق و تفحص‌های انجام‌شده می‌توان به بررسی طرح عدم موفقیت در ساماندهی پسماند کشور و افزایش آلودگی محیط‌زیست در مناطق مختلف، ارزیابی عملکرد پنج‌ساله گذشته استانداری زنجان، و تحلیل قرار دادهای خرید اتوبوس و خودروی برقی توسط شهرداری تهران از چین اشاره کرد.

علاوه بر این، اصلاح قانون انتخابات شوراها، تمدید دوره ششم شوراها به مدت ۱۰ ماه، و تعویق انتخابات دوره هفتم شوراها ی اسلامی شهر و روستا، به‌دلیل تغییرات در شرایط انتخاباتی کشور و بر گزاری زودهنگام دولت چهاردهم، از مهم‌ترین اقدامات این کمیسیون در اجلاس‌ه اول دور دوازدهم محسوب می‌شود.

■ **نقش کمیسیون اصل نود در شفاف‌سازی و پیگیری مسائل کلان کشور**

کمیسیون اصل نود مجلس به‌عنوان یکی از کمیسیون‌های خاص قوه مقننه، مسئولیت تحقق اصل نود قانون اساسی و ماده ۱۴۴ آیین‌نامه داخلی مجلس را بر عهده دارد. این کمیسیون طی بازه زمانی اخیر، ۱۶۰۹ شکایت را دریافت کرده که در پی آن، ۱۱۰۵ مکاتبه با مراجع ذی‌نفع انجام شده و ۴۰۴۸ پاسخ واسطه‌ای با قطعی به ثبت رسیده است. همچنین ۶۵۷ پاسخ واسله از دستگاه‌ها برای شکات پرونده‌ها ارسال شده است.

از دیگر اقدامات مهم این کمیسیون می‌توان به پیگیری برنامه عملیاتی ارتقای ایمنی راه‌ها، بررسی مسئله ناترازی برق و گاز، تکمیل سامانه جامع املاک و اسکان، آسیب‌شناسی بحران آب کشور اشاره کرد. همچنین، طبق ماده ۱۰۱ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، گزارش نهایی کمیسیون در نخستین اجلاس‌ه دور دوازدهم مجلس درباره موضوعاتی نظیر رمزارزها، زمین‌خواری، عملکرد شبکه بانکی، و وضعیت صندوق‌های بانزنشستگی در صحن مجلس قرائت شده است.

■ **نقش کمیسیون آیین‌نامه داخلی در اصلاح ساختار و نظارت بر رفتار نمایندگان**

کمیسیون آیین‌نامه داخلی مجلس، یکی از کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی است که با ساختاری متفاوت از سایر کمیسیون‌های تخصصی تشکیل و از جمله کمیسیون‌های خاص مجلس محسوب می‌شود. این کمیسیون مسئول رسیدگی به مسائل داخلی مجلس، اصلاح آیین‌نامه داخلی، بهبود ساختار مجلس است. در نخستین اجلاس‌ه مجلس دوازدهم، این کمیسیون اصلاحاتی را در تبصره یک ماده ۲۸ درباره رد کتیب کمیسیون‌های تخصصی و الحاق یک تبصره به ماده ۶۲ پیرامون روند عضویت هیئت‌رئیسه در کمیسیون‌ها، در چارچوب قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به انجام رساند. بااین حال، مهم‌ترین اقدام این کمیسیون را می‌توان اصلاح قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان بر شمرد.

بر اساس این اصلاحات که در صحن مجلس نیز به تصویب رسید، علاوه بر تغییر در ترتیب و نحوه انتخاب اعضای هیئت نظارت، سازوکار اعمال مجازات برای تخلفات احتمالی نمایندگان نیز مورد بازنگری قرار گرفت و تغییرات جدیدی در این زمینه اعمال شد.

■ **کمیسیون بهداشت؛ گام‌های مؤثر در نظارت و اصلاح نظام سلامت**

کمیسیون بهداشت مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه نخست دوره دوازدهم با بر گزاری ۵۷ جلسه رسمی (۱۴۰ ساعت) و ۵۵ جلسه کمیته‌های تخصصی (۱۱۹ ساعت)، اقدامات تقنینی و نظارتی مهمی را در حوزه سلامت کشور انجام داده است. بررسی طرح تدوین قانون جامع سلامت، تمرکز سیاست‌گذاری پارک‌های علم و فناوری، عضویت ایران در آژانس بین‌المللی تحقیقات سرطان، تحلیل اعتبارات سازمان‌های حوزه سلامت، نرخ ارز تخصصی

برای دارو و احکام مرتبط با سلامت در بودجه ۱۴۰۴ از جمله مهم‌ترین اقدامات تقنینی این کمیسیون طی یک سال اخیر بود.

■ **کمیسیون کشاورزی؛ گام‌های عملی در حمایت از تولید و توسعه روستایی**

کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم با بر گزاری ۷۰ جلسه رسمی، ۶۸ نشست تخصصی ۲۸ جلسه مشترک با وزرا، به بررسی طرح‌ها و لوایح کلیدی، نظارت بر اجرای قوانین و پیگیری مشکلات بخش کشاورزی و روستایی پرداخته است.

در طول یک‌سال گذشته، کمیسیون کشاورزی بررسی پنج طرح و لایحه مهم را در دستور کار داشته است که از جمله آن می‌توان به طرح پشتیبانی و رفع موانع تولید کشاورزی، طرح جامع توسعه روستایی، طرح کنترل فرونشست زمین و کاهش اثرات آن در کشور، لایحه حفاظت از رودخانه‌ها و کاهش خطرات سیل و بررسی طرح جهش تولید در شهرک‌های کشاورزی اشاره کرد.

از جمله اقدامات نظارتی و تحقیق و تفحص می‌توان به ۱۷ سفر استانی و چهار بازدید نظارتی از دستگاه‌های اجرایی، تحقیق و تفحص از عملکرد سازمان شلات، سازمان محیط زیست و وزارت جهاد کشاورزی، بررسی عدم پرداخت مطالبات گندم کاران، اجرای الگوی کشت، تخصیص حقابه کشاورزی و مشکلات برق جاهای کشاورزی اشاره کرد.

■ **کمیسیون انرژی؛ گام‌های عملی در اصلاح سیاست‌های انرژی کشور**

کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در اجلاس‌ه اول دوره دوازدهم طی ۲۷ نشست خود با حضور وزرا، مسئولان دولتی، نمایندگان بخش خصوصی، کارشناسان و ذی‌نفعان به بررسی طرح‌ها و لوایح مرتبط، مسائل و مشکلات و ارائه راهکارها پرداخته است و از سوی دیگر نیز برخی مسائل برای حصول نتیجه تخصصی‌تر به کمیته‌های ذیل کمیسیون اجلاس‌نامه‌های شش‌گانه ملی گازی، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و صنایع ملی پتروشیمی ایران، لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه بین‌المللی انرژی خورشیدی، طرح تشکیل وزارتخانه‌های «انرژی» و «آب و محیط زیست» و طرح توسعه صنعت هسته‌ای از مهم‌ترین طرح و لوایح مورد بررسی در کمیسیون انرژی مجلس است.

در مجموع ۱۵۵ سؤال به این کمیسیون ارجاع شد که سهم وزرای نیرو و نفت به ۷۶ و ۲۳ سؤال و سهم سایر وزرا شش سؤال بوده است. از این تعداد، ۶۰ سؤال منتهج به انصراف یا ابقاء نمایندگان شد و در شش مورد نمایندگان سؤال کننده از پاسخ وزیر، قانع نشدند که موارد مذکور به هیئت رئیسه مجلس ارجاع شد. همچنین تعداد ۲۸ سؤال برای بررسی بیشتر و ارائه گزارش دستگاه‌ها به نمایندگان تا حصول نتیجه در وضعیت مرعی قرار دارد و نهایتاً ۶۱ سؤال نیز در دستور رسیدگی کمیسیون قرار دارد.

امعمال ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس و ارجاع گزارش تخلف به قوه قضاییه در صورت تصویب مجلس، از دیگر ابزارهای نظارتی نمایندگان مردم در خانه ملت است. در همین راستا چندین پرونده تقاضای اعمال ماده (۲۳۴) مبنی بر استنکاف یا اجرای ناقص قانون توسط نمایندگان محترم با موضوعات مختلف به کمیسیون انرژی ارجاع و به‌اساس این کمیسیون مورد رسیدگی می‌شود. این پرونده‌های بررسی‌شده در این کمیسیون در اجلاس‌ه نخست شامل موضوع «استنکاف دستگاه‌های اجرایی متولی اجرای قوانین مرتبط با ناترازی سوخت زمستانی و برق» و «استنکاف وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه است. در این اجرای قانون پتروپالایشگاه‌ها یا اجرای ناقص آن پس از پنج سال»، و «استنکاف وزارت نیرو از اجرای حکم تبصره ماده سه قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برقی با اجرای ناقص آن» بوده‌است.

با عنایت با ظرفیت تبصره (۱) ماده (۱۰۷) قانون آیین‌نامه داخلی مبنی بر رسیدگی به موضوعات مهم و اساسی کشور، در اجلاس‌ه نخست دوره دوازدهم، با توجه به اهمیت موضوع ناترازی انرژی در کشور، کمیسیون انرژی ضمن طرح موضوع و دعوت از وزرای نفت و نیرو به صحن علنی مجلس، گزارش ماده (۱۰۷) قانون آیین‌نامه داخلی با موضوع «قطعی برق در فصل سرد و تأمین سوخت نیروگاه‌های حرارتی کشور» را به مجلس ارائه کرد.

کمیسیون انرژی مجلس دوازدهم تنها در سال اول فعالیت خود از چهار استنکاف در قالب مأموریت، نظارت میدانی به عمل آورده است و می‌توان گفت حضور اعضای کمیسیون منجر به احیای بخش زیادی از مشکلات شده است. در این نظارت‌های میدانی که عمدتاً به درخواست نمایندگان این حوزه‌های انتخابیه بوده با هدف رفع مشکلات و موانع تولید و پس از هر نظارت میدانی بعداً دو هفته در کمیسیون انرژی با حضور استانداران، معاونین وزرای مربوطه و مسئولان استانی نشستنی تشکیل و مسائل پیگیری می‌شود.